

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2018. gada 6. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto akciju sabiedrības “Ventbunkers” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 126/2018),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ventspils pilsētas domes 2012. gada 2. marta saistošo noteikumu Nr. 9 “Ventspils brīvostas noteikumi” (turpmāk – noteikumi Nr. 9) 100. un 139. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 64. pantam, 105. panta pirmajam un trešajam teikumam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Noteikumu Nr. 9 100. punkts paredz vides aizsardzības prasības, kādas jāievēro, veicot kravas operācijas, un noteic:

“100.1. Iekraujot kuģī naftas produktus vai ķīmiskās vielas, kuru tvaika spiediens (mērot pēc Reida metodes) ir 27,6 kilopaskāli (pie 37,8 C) vai vairāk, vai arī mazutu, jēlnaftu vai benzolu, izmanto kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmas (saskaņā ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas Kuģošanas drošības komitejas cirkulāra

Nr. 585 "Izgarojumu emisiju kontroles sistēmu standarti" punktā 1.2.13 noteikto definīciju), kas atbilst labāko pieejamo tehnisko paņēmieni risinājumam. Ja kuģim nav nepieciešamā aprīkojuma, lai pieslēgtos minētajām sistēmām, tad ievēro šo noteikumu 100.5. apakšpunkta prasības.

100.2. Gaistošo organisko savienojumu (turpmāk tekstā GOS) emisijas no kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmas nepārsniedz 10 g/Nm^3 un termināļa operators veic atbilstošu monitoringu nodrošinot tiešsaistes datu pārraidi arī uz Brīvostas kapteiņa dienestu.

100.3. Termināļa operators, kas pārkrauj šo noteikumu 100.1. apakšpunktā noteiktās vielas, izveido smaku monitoringa sistēmu, nodrošinot tiešsaistes datu pārraidi arī uz Brīvostas kapteiņa dienestu. Ostas uzraugs izvērtē no GOS emisiju un smaku monitoringa sistēmas saņemtos datus, un ja pārsniegti 100.2. punktā noteiktais GOS limits vai smaku koncentrācija 5 ouE/m^3 uz termināļa teritorijas robežas, pieprasa termināļa operatoram veikt nepieciešamos pasākumus, tai skaitā samazināt kraušanas intensitāti. Pirms katra tankkuģa kraušanas darbu sākšanas, termināļa operators elektroniski nosūta ostas uzraugam šādu informāciju - kuģa nosaukums, piestātnes Nr., ķīmiskās vielas vai maisījuma drošības datu lapas kopija un kraušanas apjoms.

100.4. Termināļa operatoram, kas veic mazuta noliešanu no vagoncisternām uz dzelzceļa estakādēm, jānodrošina, lai darbības radītā smaka nepārsniegtu smaku koncentrāciju 5 ouE/m^3 uz termināļa teritorijas robežas.

100.5. Ja, veicot kravas operācijas, GOS emisija pārsniedz šo noteikumu 100.2. apakšpunktā noteikto vai smaku koncentrācija uz termināļa teritorijas robežas pārsniedz 5 ouE/m^3 , tad termināļa operators nekavējoties veic nepieciešamos pasākumus, tai skaitā samazina kraušanas intensitāti, lai šīs normas tiek ievērotas."

Savukārt minēto noteikumu 139. punkts noteic: "Termināļa operators nodrošina šo noteikumu 100.1., 100.2., 100.3. un 100.4. apakšpunktā minēto prasību izpildi ne vēlāk kā līdz 2018. gada 31. maijam."

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;

- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Pieteikuma iesniedzēja iepriekš jau ir vērsusies Satversmes tiesā ar pieteikumiem, kuros lūgts izvērtēt apstrīdēto normu satversmību (ieteikums Nr. 69/2017 un Nr. 102/2017), un Satversmes tiesas kolēģija atteikusies ierosināt lietu. Tādējādi kolēģijai atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktam visupirms jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš jau izvērtētajiem pieteikumiem.

Izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums ir mainījies, jo lūgts apstrīdētās normas atzīt par neatbilstošām arī Satversmes 64. pantam un ir iestājies termiņš, līdz kuram bija izpildāmas tajās paredzētās prasības. Līdz ar to kolēģijai ir no jauna jāpārbauda pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par pašvaldības domes saistošo noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja veic saimniecisko darbību ar naftas produktiem Ventspils brīvostas teritorijā. Valsts vides dienests 2015. gada 18. februārī Pieteikuma iesniedzējai

izsniedza B kategorijas atļauju piesārņojošās darbības veikšanai. Pieteikumā ir pamatots, ka apstrīdētās normas attiecas uz Pieteikuma iesniedzēju. Tajās ietvertā prasība – uzstādīt kravas izgarojumu emisijas kontroles sistēmu – bija izpildāma līdz 2018. gada 31. maijam. Pieteikuma iesniedzēja pamatojusi, ka atbilstoši apstrīdētajām normām no 2018. gada 1. jūnija ir jābūt izpildītām tajās ietvertajām prasībām un ka šo prasību izpilde ir saistīta ar ievērojama apmēra finanšu līdzekļu ieguldījumu. Tāpat saskaņā ar apstrīdētajām normām ostas uzraugs varot pieprasīt samazināt kraušanas intensitāti, kas ikreiz radītu finansiālus zaudējumus. Tādējādi apstrīdētās normas kopš 2018. gada 1. jūnija radot Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to tā ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī ja personai šādu iespēju nav.

Pieteikuma iesniedzējai nav vispārējo tiesību aizsardzības līdzekļu, ar kuriem tā konkrētajā gadījumā varētu aizstāvēt savas pamattiesības. Apstrīdētās normas paredz imperatīvu pienākumu tajās ietverto prasību izpildē.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnās daļas otrais teikums noteic, ka, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no dienas, kad atbilstoši apstrīdētajām normām Pieteikuma iesniedzējai radās pienākums nodrošināt tajās paredzētās prasības, proti, no 2018. gada 1. jūnija. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2018. gada 10. augustā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtnās daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 64. pantam un

105. panta pirmajam un trešajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Prasījums atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes 64. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ventspils pilsētas domes 2012. gada 2. marta saistošo noteikumu Nr. 9 “Ventspils brīvostas noteikumi” 100. un 139. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 64. pantam un 105. panta pirmajam un trešajam teikumam” pēc akciju sabiedrības “Ventbunkers” pieteikuma (ieteikums Nr. 126/2018).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ventspils pilsētas domi – līdz 2018. gada 6. novembrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele